

specialistů, asistentů) jsou považovány za klíčový nedostatek nastavení podmínek pro inkluzivní vzdělávání ve školách.

Posílení poradenského systému nebylo zařazeno mezi první tři priority pravděpodobně z toho důvodu, že respondenti poradenství hodnotili poměrně pozitivně, nepovažují jej tedy za předmět nejnnutnější změny. Pozitivně byla hodnocena dostupnost služeb, především preventivních metodik pro práci se zaostávajícími žáky. Respondenti si dle odpovědí dokážou představit zvýšení kvality služeb (převažuje slabší stupeň souhlasu se spokojeností „spíše ano“), část respondentů spokojena není a poukazuje na potřebu lepší provázanosti poradenství se školami, nicméně převažuje kladné hodnocení.

Změna způsobu hodnocení ve školách (využití motivujícího hodnocení) je důležitým tématem jen pro část respondentů. Větší část respondentů je se způsobem hodnocení spíše spokojena, nevidí tedy důvod pro velké změny. Zjištěné postoje k tomuto tématu jsou nevyhraněné, převaha kategorií hodnocení slabého souhlasu nebo slabého nesouhlasu může svědčit o tom, že toto téma není v pedagogické veřejnosti natolik diskutováno, aby bylo pocíťováno jako významné. Souvislost způsobu hodnocení s překonáváním školního neúspěchu se nemusela respondentům jevit jako zcela zřejmá.

Motivace znevýhodněných žáků k větším ambicím a dokončení středního vzdělání se ukázalo jako kontroverzní téma. U nezanedbatelné části respondentů naráží pravděpodobně na hodnotově nepřijatelnou představu pozitivní diskriminace některých skupin žáků, direktivních opatření k jejich podpoře a k omezení segregace ve vzdělávacím systému. Je nutné brát v úvahu, že část aktérů by v praxi takováto opatření nepodporovala. Je také patrné, že významná část respondentů nepovažuje již přijatá direktivní opatření za příliš šťastná (omezení opakování ročníků, popř. i omezení přestupů do méně náročných vzdělávacích programů v základním vzdělávání). Naopak tato direktivní opatření mohou bez skutečně efektivních mechanismů podpory pedagogů v náročném prostředí být důvodem, proč je podpora inkluzivního vzdělávání mezi pedagogickou a rodičovskou veřejností vnímána jako velmi nízká.

Systematický sběr dat včetně údajů o socioekonomickém zázemí žáků je téma, které sice považuje realizační tým projektu za významné, nemá ovšem v současnosti přímý přesah do praxe, a není proto překvapivé, že mu respondenti přiřkli nejnižší prioritu. Vzhledem k tomu, že toto téma je určeno pro jinou cílovou skupinu, byl k němu dne 7. 12. 2012 uspořádán samostatný kulatý stůl pro odborníky ve vzdělávání.

Je potřeba upozornit na některá zjištění, která sice v rámci sestavované ankety byla označena jako okrajová, ukázala se však jako výrazně varovná. Jedná se především o **velmi nízké vnímání podpory principu inkluzivního vzdělávání mezi pedagogickou a rodičovskou veřejností.** Jde o zjištění natolik závažné, že by bylo vhodné ho ověřit reprezentativním šetřením. Nízká míra podpory principů inkluze svědčí o tom, že není možné realizovat další direktivní kroky (administrativa, legislativa), ale je potřeba vrátit se především k tomu, zda ve školách existují efektivní mechanismy, které školám umožňují kompenzovat změnu zavedené praxe, např. možnost opakovat ročník či možnost přestupu do méně náročného vzdělávacího programu jiným pozitivním a podpůrným přístupem. **Výsledky ankety naznačují, že tomu tak v řadě škol není, přičemž hlavní příčinou je nedostatečná příprava pedagogů, nedostatečné personální zázemí škol a neefektivní komunikace s rodinami problematických nebo zaostávajících žáků.**